

DOROCZNA SESJA ZESPOŁU HISTORII POLSKIEJ TECHNIKI HUTNICZEJ
I ODLEWNICZEJ KOMITETU HISTORII NAUKI PAN (1957 R.)

W dniu 10 grudnia 1957 r. odbyła się w Krakowie doroczna sesja Zespołu Historii Polskiej Techniki Hutniczej zorganizowana przy współudziale Muzeum Archeologicznego w Krakowie i Katedry Historii Techniki Akademii Górniczo-Hutniczej.

Sesję otworzył przewodniczący, prof. inż. M. Radwan, dając przegląd prac Zespołu w 1957 r.

Mgr K. Bielenin przedstawił, sporządzone wspólnie z prof. Radwanem, sprawozdanie z badań terenowych, wykopaliskowych, prowadzonych na stanowiskach żużla starożytnego w rejonie Gór Świętokrzyskich. W wyniku dwuletnich prac badawczych w rejonie północnym Gór Świętokrzyskich zbadano częściowo lub w całości 20 stanowisk żużla z odkrytymi 1028 ziemnymi piecami hutniczymi. Na podstawie dotychczasowego materiału można datować świętokrzyski przemysł hutniczy na okres wpływów rzymskich.

Prof. Radwan przedstawił wyniki oznaczeń węgla drzewnego z pieców świętokrzyskich, z których wynika, że używano tu głównie sosny.

Ks. dr W. Sedlak, geolog, przedstawił pracę pt. *Stanowiska żużla starożytnego na tle lokalnych zasobów rudy żelaznej*. Referent zwraca uwagę, że w całym pasmie łysogórskim występują złoża rudy w podłożu kambru średniego; śledząc równocześnie obszar występowania żużla stwierdza zgodność występowania żużla i rud na terenie Łysej Góry, natomiast całkowity brak żużla na długim pasmie Lysicy.

Prof. S. Holewiński zreferował próby technologicznego otrzymania żelaza w kotlinie typu świętokrzyskiego. W czasie drugiej próby otrzymano gąbczastą masę zanieczyszczonego żużlem żelaza. Jest to dopiero początek badań, które w r. 1958 będą nadal kontynuowane.

Mgr inż. W. Różański zreferował badania metaloznawcze nad różnymi fragmentami żelaza.

Mgr inż. J. Piaskowski przedstawił pracę pt. *Rozwój technologii wyrobów żelaznych na ziemiach Polski na podstawie badań metaloznawczych*. W pracy autor opiera się na własnych badaniach ok. 400 szt. zabytków żelaznych pochodzących z czasu od okresu halszackiego do XIX w.

Ostatni referat, inż. H. Josta, pt. *Drewniane zabytki urządzeń maszynowych*, zakończył część pierwszą sesji. W części drugiej obszerna dyskusja została podsumowana następującymi wnioskami:

1. Należy prowadzić szczegółową rejestrację i inwentaryzację wszystkich śladów działalności górniczej i hutniczej, jak również śladów osadnictwa od okresu halszackiego do średniowiecza na obszarach występowania prymitywnego żużla w rejonie świętokrzyskim.

2. Badania technologiczne hutnictwa świętokrzyskiego wiązać z bazą surowcową dla wyjaśnienia zależności rozmieszczenia piecowisk od złóż rudnych.

3. Rozpocząć badania nad oddziaływaniem skoncentrowanego hutnictwa świętokrzyskiego na sąsiednie obszary.

4. Zainteresować badaniami inne dyscypliny, głównie geologów i paleobotaników.

5. Zorganizować w r. 1958 sesję archeologiczno-metalurgiczną w rejonie Gór Świętokrzyskich.

6. Zorganizować konferencję metaloznawców dla ujednoczenia badań nad metalowymi zabytkami archeologicznymi.

Kazimierz Bielenin

II SESJA ZEMPLETU HISTORII GOSPODARSTWA POLSKIEGO KOMITETU HISTORII
NARODNI PAN (1917 R.)

W dniu 4 grudnia 1917 r. odbyła się w Krakowie II Sesja Zempetu Historii Gospodarskiej poświęcona historii gospodarstwa rolnego w Polsce. Sesję otworzył prof. dr E. Matuszewski, wygłaszając sprawozdanie z prac wykonanych w 1917 r.

Mgr A. Skulimowski referował problem rolnictwa ziemskiego i organizacji przemysł-administracyjnej Zagłębi krakowskich.

Następnie, razem z dr M. Skulimowskim, mgr A. Skulimowski przedstawił dotychczasowe wyniki badań nad okresami wplywów rolnictwa Księstwa Warszawskiego i resztkami szlacheckiego w Zagłębiach walcich.

Prof. S. Fiszor przedstawił fragment prowadzenia nowych studjów odczynu w drzewie polowe XVIII w., stanowiące prowadzenie w Olsztynie.

Prof. A. Długos, kierownik Muzeum Krakowskich Zagłębi w Wieliczce, referował badania przez Muraw i plan szlacheckich prac wydobycia niektórych szlacheckich walcich ziemskich.

Mgr H. Buchard przedstawił wyniki próbek badań wykopaliowych w Buchcu. W czasie badań w r. 1917 natrafiono na fragment kamienia obracającego, który, jak przypuszczają autorzy, jest może pozostałością kamieniarskiego obracacza na walcu.

Doc. dr A. Karkowa omówiła francuską osiedlę na terenach historycznych od XIV do XVII w. Autorka ta, ogłaszając prace wykonane w Lille, uwzględnia szczególnie zagadnienia związane z techniką i organizacją przemysł-administracyjną eksploatacji soli, jak i problematykę handlu solą w wyznaczonym okresie. Polską odpowiedź na osiedlę opracowuje Instytut Historii Kultury Materialnej P.A.N.

Prof. dr A. Grawel mówił o problemie badań mineralogiczno-geomorficznych polskich soli.

Prof. dr J. Pichalski przedstawił materiały do historii solnictwa na sile polskiej. Referat, oparty głównie na publikacjach geologicznych, zawierał prace wykawcze dla prowadzenia archeologicznych.

Dr S. Grawe referował szczegóły walcu Zagłębi walcich z Uniwersytetem Krakowskim.

Mgr H. Skulimowski — walcu obracacza ziemnego w opisie osiedlenia.

Dr M. Skulimowski przedstawił krótkie sprawozdanie z prac wykonanych w XIX—XVIII w.

Wreszcie doc. dr J. Pichalski referował najnowszą wyniki swoich badań nad osiedlami walcich.

W dyskusji uczestniczyli wszyscy przedstawiciele m. in. w związku z problemem walcu Zagłębi walcich; problematykę walcu archeologicznych dla mineralogiczno-geomorficznych.

Strona Buchard